

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 3832-23/2018/1

Datum: 17. 4. 2018

ANALIZA STANJA TRGA POŠTNIH STORITEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

Ljubljana, april 2018

Kazalo

1. Uporabljeni izrazi	3
2. Pravna podlaga, namen in cilj analize	5
3. Kronološki pregled imenovanj izvajalca univerzalne poštne storitve	6
4. Osnovne zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve	7
5. Postopek analize stanja	10
5.1. Opredelitev faz analize stanja	10
5.2. Potek zbiranja podatkov	11
5.3. Pregled izvajalcev poštne storitve na območju Republike Slovenije	12
6. Opredelitev upoštevnega trga	13
6.1. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg z vidika povpraševanja	13
6.2. Upoštevni geografski trg	16
7. Analiza stanja – zamenljivost na strani ponudbe univerzalne poštne storitve	18
7.1. Analiza uradne evidence Agencije	18
7.1.1. Analiza	18
7.1.2. Ugotovitev glede izvajalcev, vpisanih v uradno evidenco Agencije	20
7.2. Analiza razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih	20
7.3. Analiza zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve	24
7.4. Analiza poštne omrežja	25
8. Zaključek	28

1. Uporabljeni izrazi

Bistvene zahteve so splošni negospodarski razlogi, ki narekujejo določitev dodatnih pogojev za ponudbo poštne storitve. Ti razlogi so zaupnost korespondence, varnost omrežij glede prevoza nevarnega tovora, spoštovanje pogojev za zaposlitev in sistemov socialne varnosti, ki jih določajo predpisi, ki urejajo delovno pravo in socialno varnost ali veljavne kolektivne pogodbe, kadar je upravičeno, pa tudi varstvo podatkov, varstvo okolja in regionalno načrtovanje. Varstvo podatkov lahko vključuje varstvo osebnih podatkov, zaupnost prenesene ali shranjene informacije in varovanje zasebnosti.

Čezmejni poštni promet je prenos poštne pošiljke iz druge države članice ali vanjo, ali pa iz tretje države ali vanjo.

Dostava je prenos poštne pošiljke od dostavne točke do predaje pošiljke naslovnikom in zajema dostavo na poštni naslov ali vročitev pošiljke.

Izvajalec poštne storitve je fizična ali pravna oseba, ki izvaja eno ali več poštne storitev.

Izvajalec univerzalne poštne storitve je izvajalec poštne storitve, ki v skladu z zakonom zagotavlja univerzalno storitev ali njene dele v Republiki Sloveniji in je priglašen Evropski komisiji.

Kontaktna točka je namenjena neposrednemu delu z uporabniki poštne storitve in je lahko organizirana kot pošta, pogodbeno pošta ali posebna organizacijska oblika točke za stike, ki jo določi izvajalec univerzalne storitve, na primer izpostavljena okence, pismonoška postaja ali premična pošta.

Naslovnik je fizična ali pravna oseba, na katero je naslovljena poštna pošiljka.

Pošiljatelj je fizična ali pravna oseba, ki sproži postopek pošiljanja poštne pošiljke.

Pošiljka korespondence je vrsta komunikacije v pisni obliki na kakršnemkoli fizičnem mediju, ki ga je treba prenesti in dostaviti na naslov, ki ga je navedel pošiljatelj v sami pošiljki korespondence ali na ovitku. Knjige, katalogi, časopisi in periodični tisk se ne štejejo za pošiljko korespondence.

Poštna pošiljka je pošiljka, ki je naslovljena v končni obliki, v kakršni jo bo prenesel izvajalec poštne storitve. Poleg pošiljke korespondence lahko take pošiljke vključujejo še na primer knjige, kataloge, časopise, periodični tisk, poštne pakete, ki vsebujejo blago s komercialno vrednostjo ali brez nje.

Poštna storitve so storitve, ki vključujejo sprejem, usmerjanje, prevoz in dostavo poštnih pošiljk v notranjem ali čezmejnem poštnem prometu. Med poštna storitve ne spadajo: prenos pošiljke naslovniku, ki ga opravi pošiljatelj sam; prenos pošiljke v primerih, ko sta naslovnik in pošiljatelj ista oseba in prenosa ne opravi izvajalec poštnih storitev; prenos pošiljke, ki ni naslovljena s polno navedbo imena naslovnika, ampak zgolj z delno oznako naslova, kot npr. območje pošte, naselje, ulica (z nenaslovljenimi oglaševalskimi, marketinškimi in drugimi sporočili); prevoz kot samostojna storitev.

Poštno omrežje je sistem organizacije in vseh vrst sredstev, ki jih uporabljajo izvajalci univerzalne storitve, še zlasti za: sprejem poštnih pošiljk, ki spadajo v obveznost univerzalne storitve s točk dostopa po vsem ozemlju Republike Slovenije; prenos teh pošiljk in ravnanje z njimi od točk dostopa do distribucijskega centra; dostavo na naslove, označene na pošiljkah.

Priporočena poštna pošiljka je poštna storitev, ki v skladu z zakonom po enotni tarifi zagotavlja jamstvo za izplačilo odškodnine ob izgubi, kraji ali poškodbi in omogoča, da lahko pošiljatelj na svojo zahtevo pridobi dokaz o dostavi te pošiljke.

Rezervirane poštna storitve so prenos poštnih pošiljk korespondence v notranjem prometu in v Republiko Slovenijo prispelih poštnih pošiljk korespondence v mednarodnem poštnem prometu, če je masa teh poštnih pošiljk manjša od 50 g in cena nižja od dvainpolkratnika cene prenosa poštna pošiljke korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je določena v splošnem aktu Agencije. Za rezervirane poštna storitve se ne štejeta izmenjava dokumentov in direktna pošta.

Sprejem je postopek, s katerim izvajalec poštnih storitev zbira poštna pošiljke zaradi dostave.

Uporabnik poštnih storitev je vsaka fizična ali pravna oseba, ki uporablja poštna storitve kot pošiljatelj ali naslovnik.

Vrednostna poštna pošiljka je poštna storitev, ki zavaruje poštno pošiljko ob izgubi, kraji ali poškodbi do vrednosti, ki jo navede sam pošiljatelj, in omogoča, da pošiljatelj na svojo zahtevo pridobi dokaz o njeni vročitvi.

Vročitev je izročitev poštna pošiljke naslovniku kot posebna oblika dostave, kadar je treba potrditi prevzem.

Vsebina zgoraj opredeljenih izrazov je določena z 2. členom Zakona o poštinih storitvah (Uradni list RS, št. 51/2009, 77/2010, 40/2014 - ZIN-B, 81/2015; v nadaljevanju: ZPSto-2).

2. Pravna podlaga, namen in cilj analize

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je na podlagi 7. člena ZPSto-2 pripravila analizo stanja trga poštinih storitev v Republiki Sloveniji. Namen analize je ugotoviti, koliko izvajalcev poštinih storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije v obdobju po 1. 6. 2018.

Pošta Slovenije d. o. o. je bila imenovana za izvajalca univerzalne poštne storitve za obdobje petih let, in sicer od 1. 6. 2013, tako da se veljavnost odločbe, s katero je bila Pošta Slovenije d. o. o. imenovana za izvajalca univerzalne storitve izteče dne 31. 5. 2018. Agencija bo interes za izvajanje univerzalne poštne storitve ter zagotovitev njene kakovosti izvajanja skladno s četrtem odstavkom 7. člena ZPSto-2 ugotavljala z objavo javnega poziva za pridobitev mnenj v Uradnem listu Republike Slovenije in z objavo na svojih spletnih straneh oziroma z javnim razpisom, v kolikor bi presodila, da lahko dva ali več izvajalca poštinih storitev zagotovita zahtevano kakovost izvajanja univerzalne poštne storitve.

Skladno s 7. členom ZPSto-2 Agencija imenuje izvajalca univerzalne storitve ter mu naloži obveznost izvajanja univerzalne storitve, kadar presodi, da je za kakovostno zagotavljanje univerzalne storitve na posameznem delu ozemlja Republike Slovenije to potrebno. Agencija lahko imenuje izvajalca univerzalne storitve za vsako poštino storitev, ki se izvaja kot del univerzalne storitve ali za več teh storitev skupaj. Agencija lahko imenuje izvajalca univerzalne storitve za posamezni del ozemlja Republike Slovenije ali pa za celotno ozemlje Republike Slovenije.

Agencija imenuje izvajalca univerzalne storitve bodisi (I) z odločbo na podlagi analize stanja bodisi (II) z odločbo na podlagi javnega razpisa.

- (I) Z odločbo na podlagi analize stanja imenuje Agencija izvajalca univerzalne storitve, kadar presodi, da le en izvajalec poštinih storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve. Pri tem Agencija presoja predvsem razpoložljivost finančnih virov ter njegovo dosedanjo stroškovno učinkovitost, zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštinih storitev.

Pred izdajo odločbe na podlagi analize stanja Agencija v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih spletnih straneh objavi javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve ter zagotovitev njene kakovosti izvajanja. Agencija v javnem pozivu določi rok za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti, ki ne sme biti krajši

od 30 dni ter vprašanja, o katerih želi pridobiti mnenja zainteresirane javnosti. Agencija ohrani stopnjo zaupnosti prejetih informacij, ki so označene kot poslovna skrivnost.

- (II) Agencija začne postopek za izdajo odločbe za imenovanje izvajalca univerzalne storitve na podlagi javnega razpisa, kadar presodi, da vsaj dva izvajalca poštних storitev lahko zagotovita zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve.

Skladno s tretjim odstavkom 7. člena ZPSto-2 je Agencija analizo oprla zlasti na razpoložljivost finančnih virov izvajalcev poštних storitev, njihovo dosedanjo stroškovno učinkovitost, zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštних storitev. Agencija je analizirala tudi omrežje izvajalcev poštних storitev, in sicer z vidika, ali omogoča izvajanje univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti.

3. Kronološki pregled imenovanj izvajalca univerzalne poštne storitve

Agencija je Pošto Slovenije d. o. o. z odločbo št. 3831-12/2010-1 z dne 23. 7. 2010 prvič imenovala za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije, in sicer na podlagi prehodne določbe 74. člena Zakona o poštних storitvah (Uradni list RS, št. 51/09) za obdobje od 1. 8. 2010 do 31. 5. 2013. Z navedeno odločbo je bila Pošta Slovenije d. o. o. imenovana za izvajalca celotne univerzalne poštne storitve. Obseg univerzalne poštne storitve je bil – enako kot sedaj – zakonsko opredeljen v drugem odstavku 3. člena (tedaj Zakona o poštних storitvah (Uradni list RS, št. 51/09), danes ZPSto-2). Kot univerzalna storitev (so se in) se izvajajo naslednje poštne storitve:

- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних pošiljk do mase 2 kg,
- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних paketov do mase 10 kg,
- storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in
- prenos poštних pošiljk za slepe in slabovidne.

Z zgoraj navedeno odločbo je Pošta Slovenije d. o. o. pridobila tudi izključno pravico izvajati rezervirane poštne storitve¹ do 31. 12. 2010, razveljavilo pa se je dovoljenje za izvajanje univerzalne poštne storitve. Odločba je bila izdana kot oblastveni ukrep, s katerim se je zatečeno stanje prilagodilo popolni liberalizaciji trga poštних storitev, ki je s 1. 1. 2011 v celoti odpravila rezervirane storitve.

¹ Skladno z 22. točko 2. člena Zakona o poštних storitvah (Uradni list RS, št. 51/09) so rezervirane poštne storitve zajemale prenos poštних pošiljk korespondence v notranjem prometu in v Republiko Slovenijo prispelih poštних pošiljk korespondence v mednarodnem poštнем prometu, če je bila masa teh poštних pošiljk manjša od 50 g in cena nižja od dvainpolkratnika cene prenosa poštne pošiljke korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je bila določena v splošnem aktu Agencije. Za rezervirane poštne storitve se ni štela izmenjava dokumentov in direktna pošta.

Drugič je Agencija imenovala Pošto Slovenije d. o. o. z odločbo št. 3831-14/2013/3 z dne 16. 4. 2013 za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije za vse storitve iz nabora univerzalne poštne storitve, ki se izvajajo v notranjem in čezmejnem poštnem prometu, kot so opredeljene že zgoraj. Veljavnost odločbe se izteče dne 31. 5. 2018.

4. Osnovne zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve

Sladno s 3. členom ZPSto-2 je univerzalna poštna storitev trajno, redno in nemoteno izvajanje ene ali več s tem zakonom določenih poštnih storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštnih storitev. Kot univerzalna storitev se izvajajo naslednje poštne storitve:

1. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih pošiljk do mase 2 kg,
2. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih paketov do mase 10 kg,
3. storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in
4. prenos poštnih pošiljk za slepe in slabovidne.

Velikost, oprema in druge lastnosti poštnih pošiljk iz zgornjega odstavka morajo ustrezati določilom aktov Svetovne poštne zveze, ki veljajo v Republiki Sloveniji, tj. Ustava Svetovne poštne zveze, Splošni pravilnik Svetovne poštne zveze, Svetovna poštna konvencija in njeni pravilniki ter sporazumi Svetovne poštne Zveze in njihovi pravilniki.

Glede na stanje trga poštnih storitev in glede na ugotovljene potrebe uporabnikov lahko Agencija s splošnim aktom poveča omejitve mase poštnih paketov pri univerzalni storitvi do mase, ki ne presega 20 kg, in lahko predpiše posebne ureditve za dostavo takšnih paketov. V tej zvezi Agencija ugotavlja, da se je med splošno javnostjo povečalo število oddanih paketov nad 10 kg v letu 2017, saj je 11 % anketirancev odgovorilo, da je oddalo več kot 2 paketa nad 10 kg letno; med leti 2010 in 2016 je zgolj 1 %–3 % anketirancev oddalo več kot 2 paketa nad 10kg letno.² Po drugi strani Agencija ugotavlja, da desetina anketirancev (splošna javnost) ne prejme nobenega paketa. Med poslovno javnostjo je trend podoben, a manj izrazit; število oddanih paketov nad 10 kg se je v letu 2017 blago povečalo glede na leto 2016, in sicer je za 1% več anketirancev, ki so v letu 2017 poslali od 1 do 5 (v letu 2017 jih je bilo 16 %, v letu 2016 pa jih je bilo 15 %) ali od 6 do 10 paketov (v letu 2017 jih je bilo 3 %, v letu 2016 pa jih je bilo 2 %) nad 10 kg po Sloveniji.³ Odstotek tistih, ki so v letu 2017 poslali od 11 do 50

² Raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno javnostjo, str. 27. Raziskava je dostopna na tej povezavi: http://www.akos-rs.si/files/Posta/Raziskave_in_analize/Raziskave_o_zadovoljstvu_uporabnikov/2017/Raziskava-zadovoljstva-uporabnikov-s-postnimi-storitvami-splosna-javnost.pdf

³ Raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo, str. 16 in 17. Raziskava je dostopna na tej povezavi: http://www.akos-rs.si/files/Posta/Raziskave_in_analize/Raziskave_o_zadovoljstvu_uporabnikov/2017/Raziskava-zadovoljstva-uporabnikov-s-postnimi-storitvami-poslovna-javnost.pdf

paketov nad 10 kg po Sloveniji se je povečal bolj izrazito glede na leto 2016, in sicer je bilo v letu 2017 takšnih pošiljateljcev 6 %, v letu 2016 pa 3 %. Tudi delež podjetij, ki so v letu 2017 oddala večje število čezmejnih paketov nad 10 kg na mesece narašča glede na podatke iz leta 2016, in sicer jih je od 1 do 5 paketov v letu 2017 poslalo 10 %, v letu 2016 pa 8 % podjetij; od 6 do 10 ter od 11 do 50 čezmejnih paketov nad 10kg jih je v letu 2017 poslalo 2%, v letu 2016 pa 1%. Glede na navedeno bo Agencija trend oddaje paketov nad 10 kg skrbno spremljala tudi v bodoče zlasti z vidika, ali so potrebe uporabnikov ustrezno zadovoljene brez vključitve te storitve v nabor univerzalne storitve ali pa je potrebna regulatorna intervencija. V kolikor bo Agencija ugotovila, da je glede na stanje trga poštnih storitev in glede na potrebe uporabnikov potrebno povečati omejitev mase poštnih paketov pri univerzalni storitvi nad 10 kg, bo skladno s tretjim odstavkom 3. člena ZPSto-2 s splošnim aktom razširila storitve iz nabora univerzalne poštne storitve tako, da bo povečala omejitev mase iz sedanjih 10 kg na največ 20 kg in – po potrebi – predpisala posebne ureditve za dostavo takšnih paketov.

Obseg univerzalne poštne storitve je določen z drugim odstavkom 3. člena ZPSto-2 in pogojno z določbo tretjega odstavka istega člena. Agencija nima pristojnosti za drugačno opredelitev obsega univerzalne poštne storitve (npr. na temelju analize znatne tržne moči ipd.).

Univerzalna storitev se izvaja na podlagi 3. člena ZPSto-2 v notranjem in čezmejnem poštnem prometu, pri čemer mora biti kot del univerzalne storitve zagotovljena dostava poštnih paketov prejetih iz drugih držav članic Evropske unije do mase, ki ne presega 20 kg na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

Skladno s 5. členom ZPSto-2 se univerzalna poštna storitev zagotavlja v javnem interesu vsem uporabnikom poštnih storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji trajno, redno in nemoteno. Zagotavljanje univerzalne poštne storitve sme biti prekinjeno le zaradi višje sile ali v razmerah, nevarnih za dostavljalca.

Z univerzalno storitvijo se vsem uporabnikom poštnih storitev zagotavljata najmanj pet delovnih dni tedensko najmanj en sprejem in ena dostava dnevno na dom ali v prostore vsake fizične ali pravne osebe. Tedenska pogostost sprejema in dostave se ob povečanem številu dela prostih dni v posameznem tednu sorazmerno zmanjša.

Izvajalec univerzalne poštne storitve mora izpolnjevati naslednje zahteve:

- ponuditi mora storitev, ki zagotavlja upoštevanje bistvenih zahtev;
- uporabnikom mora v primerljivih pogojih ponuditi enako storitev;
- storitev mora biti na voljo brez kakršnekoli oblike diskriminacije, zlasti brez diskriminacije zaradi političnih, verskih ali ideoloških pomislekov;
- storitev ne sme biti prekinjena ali ustavljena, razen zaradi višje sile;
- storitev se mora izvajati v skladu s tehničnim, gospodarskim in družbenim okoljem in potrebami uporabnikov.

Skladno s 6. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve vsaj enkrat letno objaviti dovolj natančne in posodobljene informacije o posameznih lastnostih in kakovosti univerzalne storitve. Informacije o splošnih pogojih in cenah mora objaviti najmanj sedem dni pred njihovo uveljavitvijo. Te informacije mora izvajalec objaviti na svojih spletnih straneh in v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštne storitve. Kadar se izvajalec v teh informacijah sklicuje na tehnične standarde, se mora sklicevati na standarde poštne storitve, ki so objavljeni v Uradnem listu Evropske unije.

Skladno z 19. členom ZPSto-2 je izvajalec univerzalne poštne storitve upravičen do nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, če obveznost izvajanja univerzalne storitve povzroča neto stroške in pomeni nepravilno finančno breme za izvajalca univerzalne storitve. Neto strošek obveznosti univerzalne storitve je vsak strošek, ki je nujen za izvajanje univerzalne storitve in je s to storitvijo povezan. Izračuna se kot razlika med neto stroški imenovanega izvajalca univerzalne storitve, ki posluje z obveznostmi univerzalne storitve, in neto stroški istega izvajalca, ki bi jih imel, če bi posloval brez obveznosti univerzalne storitve. Agencija na podlagi izračuna neto stroškov obveznosti univerzalne storitve ugotovi, ali ti res pomenijo nepravilno breme. Izvajalcu univerzalne storitve, ki je upravičen do nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, se na podlagi njegove zahteve izplačuje nadomestilo za izvajanje univerzalne storitve iz kompenzacijskega sklada, ki ga ustanovi in upravlja Agencija.

Skladno z 32. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve ob upoštevanju določb o zaupnosti poštne pošiljk in varstva osebnih podatkov omogočiti izvajalcem zamenljivih storitev dostop do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne poštne storitve, in sicer po ceni, ki temelji na stroških. Izvajalec univerzalne poštne storitve mora na podlagi splošnih pogojev za izvajanje poštne storitve in cen storitev objaviti pregledne in nediskriminacijske pogoje za dostop do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne poštne storitve skupaj s ceno in načinom dostopa. Pri določitvi cene in pogojev izvajalec ne sme diskriminirati različnih izvajalcev zamenljivih storitev.

Skladno s 34. členom ZPSto-2 je izvajalec univerzalne poštne storitve zavezanec za plačilo Agenciji.

Skladno s 35. členom ZPSto-2 morajo biti cene storitev iz nabora univerzalne storitve dostopne, stroškovno naravnane in za istovrstne storitve enake na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Cene morajo biti takšne, da vsem uporabnikom omogočajo dostop do ponujenih storitev ne glede na njihov zemljepisni položaj ter da spodbujajo učinkovito zagotavljanje univerzalne poštne storitve. Tarife morajo biti pregledne in nediskriminacijske. Razen storitev, ki so v skladu z ratificiranimi akti Svetovne poštne zveze oproščene plačila poštne (literatura za slepe in slabovidne osebe), morajo biti univerzalne storitve slepim in slabovidnim osebam dostopne po enakih cenah kot drugim uporabnikom za istovrstne storitve. Pri tem so v to ceno že vključene tudi morebitne dodatne storitve, ki jih mora izvajalec univerzalne storitve zagotoviti za nemoteno izvajanje univerzalne storitve slepim in slabovidnim. Izvajalec univerzalne storitve lahko za slepe in slabovidne ponudi tudi ugodnejše pogoje.

Skladno s 36. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve voditi ločene računovodske evidence v svojih računovodskih sistemih, ki jasno ločujejo med storitvami in izdelki, ki so del univerzalne storitve, in tistimi, ki to niso. Taki notranji računovodski sistemi morajo delovati na podlagi dosledno uporabljenih in objektivno utemeljenih načel stroškovnega računovodstva.

Izvajalec univerzalne storitve ne sme z univerzalnimi storitvami subvencionirati preostalih poštних storitev in drugih storitev, ki jih izvaja.

Skladno s tretjim odstavkom 37. člena ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve pred uveljavitvijo splošnih pogojev in cen univerzalne storitve zanje pridobiti soglasje Agencije in jih objaviti na svojih spletnih straneh ter v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštних storitev najmanj sedem dni pred njihovo uveljavitvijo.

Zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve so podrobneje navedene v ZPSto-2, Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve (Uradni list RS, št. 47/2010, 14/2017), Splošnem aktu o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve (Uradni list RS, št. 22/2010, 58/2013), Splošnem aktu o ločenih računovodskih evidencah in prepovedi subvencioniranja (Uradni list RS, št. 29/2010) in Splošnem aktu o računovodskih informacijah in izračunu neto stroška obveznosti univerzalne poštne storitve (Uradni list RS, št. 47/2010).

5. Postopek analize stanja

5.1. Opredelitev faz analize stanja

Agencija pojasnjuje, da je za namen ugotavljanja koliko izvajalcev poštних storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije uporabila orodja konkurenčnega prava, namenjena opredelitvi upoštevnega trga. Uporabljena orodja in pristope konkurenčnega prava je Agencija ustrezno prilagodila namenu te analize in dvema bistvenima dejstvom. Prvič, trg poštних storitev je reguliran trg, tj. potrjen je posebni sektorski *ex ante* regulaciji, kar je – glede na to, da je obseg univerzalne poštne storitve zakonsko predpisan in mora biti zagotovljen vsem prebivalcem Republike Slovenije (tj. opredelitev upoštevnega storitvenega trga je opravil že zakonodajalec) – relevantno zlasti z vidika (ne)zamenljivosti storitev z vidika povpraševanja; s tem, ko je zakonodajalec predpisal obveznost zagotavljanja univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti vsem uporabnikom poštних storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji, je pomembno vplival tudi na opredelitev upoštevnega geografskega trga. Drugič, vsi izvajalci poštних storitev so vpisani v uradno evidenco Agencije, kar je relevantno zlasti z vidika zamenljivosti storitve z vidika ponudbe in z vidika potencialne konkurence. Glede na navedeno je Agencija opredelitev upoštevnega trga izvedla tako, da je najprej ugotavljala upoštevni storitveni trg z vidika povpraševanja, nato je ugotavljala upoštevni geografski trg, na koncu pa je

ugotavljala upoštevni storitveni trg z vidika ponudbe. Takšen vrstni red je potreben zato, ker ta analiza v konkurenčnopравни terminologiji dejansko pomeni ugotavljanje zamenljivosti na strani ponudbe, tj. kdo vse je sposoben zagotavljati (univerzalno poštno) storitev.

V vsebinskem smislu je Agencija izhajala iz zbranih podatkov iz trga poštnih storitev (5.2.) ter izvajalcev poštnih storitev iz uradne evidence Agencije (5.3.).

5.2. Potek zbiranja podatkov

Analiza stanja trga poštnih storitev v Republiki Slovenije temelji na zadnjih aktualnih podatkih:

- kot jih je Agencija v obliki izpolnjenih vprašalnikov pridobila od izvajalcev poštnih storitev v okviru Analize trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016 ter na podlagi naknadne telefonske korespondence z izvajalci;
- Raziskave o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo v letu 2017,
- Raziskave o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno javnostjo v letu 2017,
- iz javno dostopne baze Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES);
- iz baze »Bisnode Gvin«.

V analizo so zajeti vsi tisti izvajalci poštnih storitev, ki so v času priprave te analize vpisani v uradno evidenco izvajalcev poštnih storitev in so poslovali tudi v letu 2016.

Ker so vsa metodološka vprašanja pojasnjena v Analizi trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016⁴ ter v obeh navedenih raziskavah⁵, jih Agencija na tem mestu ne ponavlja, temveč zgolj kratko povzema.

Analiza trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016 je bila izvedena zlasti na temelju prejetih odgovorov na vprašalnike Agencije, ki so bili posredovani sedemnajstim izvajalcem poštnih storitev, ki jih je Agencija na dan 31. 12. 2016 vodila v evidenci izvajalcev poštnih storitev.

Raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo je potekala s pomočjo zunanjega izvajalca, in sicer preko telefonskega anketiranja v mesecu juniju 2017. Tudi raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno javnostjo je potekala s pomočjo zunanjega izvajalca, in sicer kot kombinacija spletnega in telefonskega anketiranja v istem časovnem obdobju.

⁴ <http://www.akos-rs.si/analize-trga-postnih-storitev-analiza-trga-postnih-storitev-v-republiki-sloveniji-v-letu-2016>

⁵ [http://www.akos-rs.si/zadovoljstvo-uporabnikov-s-postnimi-storitvami-\(splosna-in-poslovna-javnost\)-za-letu-2017](http://www.akos-rs.si/zadovoljstvo-uporabnikov-s-postnimi-storitvami-(splosna-in-poslovna-javnost)-za-letu-2017)

Z naknadno telefonsko korespondenco z izvajalci poštних storitev je Agencija ugotavljala ali izvajalci poštних storitev le-te izvajajo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali le na delu (in če da, na katerem delu). Telefonska korespondenca je potekala dne 6. 4. 2018 in 9. 4. 2018; podatek o geografskem območju izvajanja poštних storitev posameznega izvajalca pa se zaradi zagotavljanja primerljivosti z drugimi podatki nanaša na leto 2016.

V zvezi s potekom zbiranja podatkov, na katerih temelji ta analiza, Agencija poudarja, da so bili uporabljeni zadnji aktualni podatki. Za izvajalce poštних storitev so to podatki za leto 2016, saj (revidirani) podatki za leto 2017 še niso na voljo za vse izvajalce poštних storitev. Zaradi medsebojne primerljivosti podatkov pa ni mogoče za nekatere izvajalce poštних storitev uporabiti podatke za leto 2016, za druge izvajalce pa podatke za leto 2017. Za ugotavljanje zadovoljstva in potreb uporabnikov poštних storitev so uporabljeni podatki iz raziskav za leto 2017, saj so to zadnji zbrani podatki.

5.3. Pregled izvajalcev poštних storitev na območju Republike Slovenije

Analiza stanja zajema izvajalce poštних storitev, kot so poštne storitve opredeljene z 18. točko 2. člena ZPSto-2, tj. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних pošilk v notranjem in čezmejnem poštнем prometu. Skladno z 59. členom ZPSto-2 Agencija vodi uradno evidenco izvajalcev poštних storitev.

V času priprave te analize je bilo v uradni evidenci Agencije vpisanih 18 izvajalcev poštних storitev, in sicer (v abecednem vrstnem redu):

1. A2B distribucija d. o. o.,
2. ADI LAMPRET s. p.,
3. ADPOST d. o. o.,
4. CITY EXPRESS d. o. o.,
5. Damir Vidan s. p.,
6. DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o.,
7. DPD d. o. o.,
8. EPPS, d. o. o.,
9. GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o.,
10. IZBERI d. o. o.,
11. Klade Logistika d. o. o.,
12. KRO, d. o. o.,
13. KURIRČEK d. o. o.,
14. MAKSMAIL d. o. o.,
15. POŠTA SLOVENIJE d. o. o.,
16. SONČEK TELEGRAMI, Mojca Jeruc s. p.,
17. TNT Express Worldwide, d. o. o. in

18. UPS Adria (S) Ekspres d. o. o.

6. Opredelitev upoštevnega trga

Upoštevni trg določata upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg in upoštevni geografski trg ter ponudba in povpraševanje. Iz zgoraj pojasnenih razlogov je Agencija opredelitev upoštevnega trga izvedla tako, da je uporabila orodja in pristope konkurenčnega prava pri opredeljevanju upoštevnega trga, a jih je prilagodila specifikam *ex ante* regulacije trga poštne storitve in namenu te analize. Glede na navedeno predmetno poglavje opredeljuje upoštevni storitveni trg z vidika zamenljivosti povpraševanja (6.1.) in upoštevni geografski trg (6.2.); opredelitev upoštevnega storitvenega trga z vidika ponudbe pa je predmet naslednjega poglavja (7.).

6.1. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg z vidika povpraševanja

Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je z vidika povpraševanja trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik oziroma uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Pri opredelitvi upoštevnega proizvodnega oziroma storitvenega trga je Agencija vezana na ZPSto-2 in namen predmetne analize.

Skladno z 18. točko 2. člena ZPSto-2 so poštne storitve tiste storitve, ki vključujejo sprejem, usmerjanje, prevoz in dostavo poštne pošiljke v notranjem ali čezmejnem poštnem prometu. Med poštne storitve ne spadajo:

- prenos pošiljke naslovniku, ki ga opravi pošiljatelj sam;
- prenos pošiljke v primerih, ko sta naslovnik in pošiljatelj ista oseba in prenosa ne opravi izvajalec poštne storitve;
- prenos pošiljke, ki ni naslovljena s polno navedbo imena naslovnika, ampak zgolj z delno oznako naslova, kot npr. območje pošte, naselje, ulica (z nenaslovljenimi oglaševalskimi, marketinškimi in drugimi sporočili);
- prevoz kot samostojna storitev.

Ker je obseg univerzalne poštne storitve določen z drugim odstavkom 3. člena ZPSto-2 ni namen predmetne analize ugotavljati, ali je nabor poštne storitve, ki jih je zakonodajalec določno opredelil, še vedno ustrezen. Glede na sedanjo zakonodajo Agencija namreč nima pristojnosti, da bi obseg univerzalne poštne storitve dinamično prilagajala spreminjajočim se potrebam uporabnikov poštne storitve in spremenjenim razmeram na ponudbeni strani. Ne glede na navedeno pa Agencija

posredno ugotavlja potrebe uporabnikov poštних storitev. Agencija letno izvaja raziskave o zadovoljstvu s poštними storitvami med splošno javnostjo in poslovno javnostjo. Vse raziskave o zadovoljstvu uporabnikov so javno dostopne na spletnih straneh Agencije.⁶

Ključne ugotovitve aktualne raziskave iz leta 2017 o zadovoljstvu s poštными storitvami med splošno javnostjo so naslednje:

- Več kot polovica anketiranih (55 %) pošto obišče enkrat do trikrat mesečno, 53 % pa pri tem obišče vedno isto pošto, predvsem zaradi njene lokacije. Večina vprašanih je zadovoljna z oddaljenostjo najbližje pošte od doma.
- Delovni čas pošt se zdi ustrezen dvema tretjinama anketirancem. Večina anketirancev na pošti oddaja pisma, sprejema pakete ali pa sprejema oz. oddaja priporočene ali vrednostne pošiljke. Velika večina anketirancev je zadovoljna tako s poštными storitvami kot tudi s hitrostjo opravljanja storitev. Tretjina anketirancev odda do 2 pismi na mesec ali pa sploh nobenega, medtem ko jih največ prejme od 5 do 15 pisem mesečno. Oddaja paketov je redkejša, slaba polovica odda vsaj 1 paket do 10 kg letno, le 15 % pa vsaj en paket nad 10 kg. Desetina anketirancev letno ne prejme nobenega paketa. Dobra polovica anketirancev (52 %) oddaja pošto preko poštних nabiralnikov redkeje kot enkrat mesečno, je pa večina zadovoljna z oddaljenostjo poštne nabiralnika od doma. 72 % vprašanih ugotavlja, da zaradi elektronske pošte vse manj uporabljajo klasične poštne storitve. Delež teh se vsako leto povečuje.
- Večina anketirancev je zadovoljnih s ceno za prenos standardnega pisma. Tri četrtine anketirancev meni, da bi morala Pošta Slovenije d. o. o. pismo dostaviti naslovníku takoj naslednji dan po oddaji pisma, prav tako pa jih večina meni, da je dostava pošiljk potrebna vseh 5 delovnih dni v tednu. Glede dostave pošiljk v soboto so mnenja bolj deljena, 44 % jih meni, da je sobotna dostava potrebna, 38 % pa ne. Delež tistih, ki v soboto ne prejemajo pošte, sicer znaša 69 %.
- Najpomembnejši dejavnik kakovosti je lokacija pošte, ki jo je 49 % izbralo kot najpomembnejšega, 67 % pa jo je uvrstilo med prve tri dejavnike kakovosti poštne storitve. Lokaciji sledita delovni čas pošte ter hitrost prenosa poštних pošiljk. Le dobra četrtina anketiranih je seznanjenih s pritožbenim postopkom, pritožbo zaradi nezadovoljstva pa je vložila petina anketiranih. Najpogostejši razlogi za vloženo pritožbo so problemi z dostavo in poškodovana pošiljka.
- V zadnjem letu sta dve petini vprašanih uporabile storitve drugih poštних izvajalcev. Najpogostejša razloga za to sta hitrost prenosa in nujnost. Največ anketiranih je uporabilo

⁶ <http://www.akos-rs.si/raziskave-o-zadovoljstvu-uporabnikov>

storitve DHL (57 %), DPD (54 %) in GLS (37 %). Glavna dejavnika, ki bi anketirance prepričala v zamenjavo ponudnika poštних storitev, sta cena in kakovost prenosa pošiljke.

- Dve petini anketirancev bi bilo pripravljenih plačati višjo ceno poštних storitev, da se ohrani dostava na dom. Za ohranitev dostave na dom so pripravljeni plačati v povprečju 9,2 % višjo ceno. Dve tretjini (66 %) vseh anketiranih bi v primeru spremembe cene pisma za 10-15 % nadomestilo to storitev z elektronsko pošto. Če bi se odločili za nadomestilo pisma, bi se dve tretjini anketiranih odločilo za elektronsko komunikacijo. Dva od desetih pa storitve ne bi menjala.

Ključne ugotovitve aktualne raziskave iz leta 2017 o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo so naslednje:

- Naslovljena navadna pisma v notranjem prometu so najpogostejša vrsta pošiljk med podjetji v Sloveniji. Podjetja v mesecu dni po Sloveniji pošljejo v povprečju 352 navadnih in 194 standardnih pisem. Priporočena in vrednostna pisma ter paketi so redkejši, prvih se mesečno po Sloveniji pošlje povprečno 28, drugih pa 46 (do 10 kg) oz. 5 (nad 10 kg).
- Čezmejno pošiljanje pošte je med podjetji redkejše kot pošiljanje pošte po Sloveniji. Mesečno podjetja v tujino pošljejo povprečno 18 navadnih pisem, 8 standardnih pisem, 3 priporočena ali vrednostna pisma, 2 paketa do 10 kg in 1 paket nad 10 kg.
- Več kot polovica (62 %) podjetij pošto oddaja v prostorih pošt, pri 24 % podjetij pa pošto poberejo v njihovih poslovnih prostorih. Slednje je najbolj značilno za velika podjetja (53 %). V poslovnih prostorih večine podjetij, ne glede na velikost, poteka tudi sprejem pošiljk.
- Pri dveh tretjinah podjetij je uporaba poštних storitev upadla na račun uporabe elektronske pošte, v povprečju za 18 %. Cena za prenos standardnega pisma je sprejemljiva za 77 % vprašanih podjetij. Večina podjetij plačuje ceno brez popusta.
- Kar 86 % podjetij meni, da bi morale pošiljke prispeti naslednji delovni dan, v še večji meri (95 %) pa se jim zdi smiselno imeti dostavo 5 delovnih dni v tednu. Kar 80 % jih meni, da sobotna dostava pošte ni potrebna. Tudi sicer ima to urejeno le 11 % podjetij, ki v soboto najpogosteje prejema pakete in pisma.
- Po mnenju večine vprašanih je zanesljiv prenos pošte najpomembnejši pokazatelj kakovosti (91 % zelo pomembno). Sledita mu zaupanje v ponudnika (83 % zelo pomembno) in odnos uslužbencev (80 % zelo pomembno). Večina podjetij (86 %) se še nikoli ni pritožila; izmed tistih, ki so se pritožila, je največji delež velikih podjetij.
- Pošta Slovenije d. o. o. je glavni izvajalec poštних storitev za 92 % podjetij, za dobro polovico pa je tudi edini, ki so ga v zadnjem letu uporabili. Med drugimi izvajalci je najpogostejši DHL Ekspres (23 %), ki mu sledita TNT (14 %) in DPD (14 %). Največ različnih izvajalcev so uporabila mala podjetja.

- Cena in kakovost sta s 50 % in 46 % največkrat navedena razloga za zamenjavo Pošte Slovenije kot izvajalca poštnih storitev, medtem ko dve petini podjetij ne vidi nobenih ovir za zamenjavo. Več podjetij bi raje plačalo višjo ceno za višjo kakovost poštnih storitev, kakor obratno. Dobri dve petini podjetij bi bilo pripravljenih plačati višjo ceno poštnih storitev, da se ohrani hitrost prenosa poštnih pošiljk ter dostava poštnih pošiljk petkrat tedensko. Za ohranitev lokacije pošte so podjetja pripravljena plačati v povprečju 7,8 % višjo ceno. Več kot polovica (59 %) vseh podjetij bi v primeru spremembe cene pisma za 10-15% nadomestilo to storitev z elektronsko pošto. Več kot polovica (59 %) vseh podjetij bi v primeru spremembe cene pisma za 10-15% nadomestilo to storitev z elektronsko pošto. Če bi se podjetja odločila za nadomestilo pisma, bi se dve tretjini podjetij odločilo za elektronsko komunikacijo. Štiri od desetih podjetij pa storitve ne bi menjali.

Ker je obseg univerzalne storitve zakonsko predpisan, je presojo, katere storitve morajo biti zagotovljene vsem uporabnikom poštnih storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije, opravil že zakonodajalec; obseg univerzalne poštnih storitve in osnovne zahteve glede njenega izvajanja je predmet 4. poglavja. Z vidika namena predmetne analize je torej upoštevni storitveni trg z vidika povpraševanja zakonsko opredeljen. Dejansko ugotavljanje zamenljivosti na strani povpraševanja v konkurenopravnem smislu bi pomenilo zlasti ugotavljanje, v kolikšni meri bi uporabniki univerzalne poštnih storitve še naprej uporabljali te storitve v primeru majhnega, a trajnega dviga njihove cene, oziroma v kolikšni meri bi začeli uporabljati bližnje substitute. Takšna analiza bi bila potrebna v primeru ugotavljanja primernosti sedanjega obsega univerzalne poštnih storitve, kar pa ni predmet te analize. Kot je pojasnjeno že v 2. poglavju, je namen predmetne analize ugotoviti, koliko izvajalcev poštnih storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije v obdobju po 1. 6. 2018.

6.2. Upoštevni geografski trg

Upoštevni geografski trg je območje na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni oziroma storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev. Kot upoštevni geografski trg je mogoče opredeliti zgolj območje, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.

ZPSto-2 v drugem odstavku 5. člena in prvem odstavku 7. člena omogoča imenovanje izvajalca univerzalne storitve za posamezni del ozemlja Republike Slovenije ali pa za celotno ozemlje Republike

Slovenije.

Ker je vsem uporabnikom poštних storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije skladno prvim odstavkom 5. člena ZPSto-2 potrebno zagotoviti nemoteno, trajno in redno izvajanje univerzalne storitve pod enakimi pogoji, je Agencija pri določanju upoštevnege geografskega trga presojala zlasti, ali so pogoji delovanja trga na geografskih področjih Republike Slovenije tako homogeni in obenem tako drugačni od pogojev na drugih, sosednjih geografskih področjih Republike Slovenije, da je potrebna delitev območja Republike Slovenije na geografske (pod)trge.

Agencija v tej zvezi ugotavlja, da:

1. je normativni okvir za izvajanje univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti enoten za celotno področje države;
2. vsi izvajalci poštних storitev, ki so vpisani v uradno evidenco Agencije, izvajajo poštne storitve na celotnem ozemlju in ne le na delu ozemlja (kar je posebej opredeljeno v nadaljevanju te analize); storitve izvajajo bodisi z lastnimi kapacitetami bodisi z dostopom do omrežja Pošte Slovenije;
3. zaradi razvojnih trendov in strategij poslovanja ni mogoče zagotoviti zadostne stopnje homogenosti pogojev znotraj potencialno geografsko zamejenih delov oziroma področij Republike Slovenije.

Agencija nadalje ugotavlja, da je ena izmed bistvenih razlik med poštним in drugimi (npr. telekomunikacijskimi) omrežji v tem, da je izvajanje poštних storitev delovno (in ne kapitalno) intenzivna panoga, kjer bistveni del stroškov omrežja predstavljajo stroški dela. Umik iz posameznega geografskega območja je zato bistveno enostavnejši in hitrejši v poštнем sektorju v primerjavi z dejavnostmi, kjer so infrastrukturna omrežja težko ponovljiva (in zlasti niso prenosljiva na druga geografska območja) ter so potopljeni stroški visoki. Umik enega izvajalca poštних storitev iz potencialno geografsko zamejenega dela oziroma področja Republike Slovenije bi bil enostaven in hiter ter bi povzročil takšno spremembo pogojev delovanja na takšnem geografskem območju, da pogojev ne bi bilo več mogoče označiti kot zadosti homogene. Navedeno vodi v sklep, da bi bila delitev območja Republike Slovenije na nadaljnje geografske (pod)trge neprimerna, imenovanje izvajalcev univerzalne poštne storitve zgolj za posamezne geografske dele državnega ozemlja pa bi predstavljala unikum v Evropski uniji.

Glede na vse zgoraj navedeno Agencija zaključuje, da je upoštevni geografski trg celotno območje Republike Slovenije.

7. Analiza stanja – zamenljivost na strani ponudbe univerzalne poštne storitve

Agencija je v analizi stanja naprej ugotovila, kateri subjekti izvajajo poštne storitve na ozemlju Republike Slovenije, nato pa je ugotavljala razpoložljivost njihovih finančnih virov, dosedanjo stroškovno učinkovitost ter zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštne storitve. Agencije je presojala tudi, kateri izvajalci imajo lastno omrežje, na katerem je mogoče izvajati univerzalno storitev predpisane kakovosti.

7.1. Analiza uradne evidence Agencije

7.1.1. Analiza

Vpis v uradno evidenco Agencije se lahko izvede na treh različnih podlagah, in sicer (I) na podlagi obvestila, (II) na podlagi ugotovitvenega sklepa ali (III) na podlagi odločbe Agencije o imenovanju izvajalca univerzalne storitve.

(I) Izvajanje poštne storitve na podlagi obvestila

Skladno s 24. členom ZPSto-2 lahko poštne storitve ob upoštevanju bistvenih zahtev izvaja vsaka fizična ali pravna oseba, ki o tem vnaprej pisno ali po elektronski pošti obvesti Agencijo.

Na podlagi obvestila so v uradno evidenco Agencije vpisani naslednji izvajalci poštne storitve:

- A2B distribucija d. o. o.,
- ADI LAMPRET s. p.,
- ADPOST d. o. o.,
- CITY EXPRESS d. o. o.,
- Damir Vidan s. p.,
- DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o.,
- DPD d. o. o.,
- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o.,
- Klade Logistika d. o. o.,
- KURIRČEK d. o. o.,
- SONČEK TELEGRAMI, Mojca Jeruc s. p.,
- TNT Express Worldwide, d. o. o. in
- UPS Adria (S) Ekspres d. o. o.

(II) Izvajanje poštne storitve na podlagi ugotovitvenega sklepa Agencije

Če Agencija na podlagi obvestila iz točke (I) in po presoji iz tretjega odstavka 4. člena ZPSto-2⁷ ugotovi, da želi vlagatelj izvajati zamenljive storitve, izda o tem ugotovitveni sklep, v katerem navede tudi bistvene zahteve in obveznosti, ki jih ima vlagatelj po tem zakonu.

Na podlagi ugotovitvenega sklepa Agencije so v uradno evidenco vpisani naslednji izvajalci poštних storitev:

- IZBERI d. o. o.,
- KRO, d. o. o.,
- MAKSMAIL d. o. o.,
- EPPS, d. o. o.

Tabela 1: Izvajalci zamenljivih poštних storitev

Izvajalec zamenljivih poštних storitev	Zamenljive poštne storitve
IZBERI d. o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
KRO, d. o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
MAKSMAIL d. o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
EPPS, d. o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.

⁷ Agencija ob uporabi pravil konkurenčnega prava presodi, ali namerava izvajalec poštних storitev izvajati zamenljive storitve. Zamenljive storitve so poštne storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo. Med zamenljive storitve spadajo predvsem (1) sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних pošiljk do mase 2 kg; (2) sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних paketov do mase 10 kg; (3) storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in (4) prenos poštних pošiljk za slepe in slabovidne. Pri presoji Agencija upošteva značilnosti storitev, vključno z značilnostmi dodane vrednosti, ter njihove predvidene uporabe in določanja cen.

(III) Izvajanje univerzalne poštne storitve na podlagi odločbe Agencije

Če Agencija presodi, da lahko vsaj dva izvajalca poštne storitve zagotovita zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve, Agencija začne postopek za izdajo odločbe za imenovanje izvajalca univerzalne storitve na podlagi javnega razpisa. V kolikor pa Agencija na podlagi analize stanja in po objavi javnega poziva v Uradnem listu RS in na spletnih straneh za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve in zagotovitve njene kakovosti izvajanja ugotovi, da lahko le en izvajalec poštne storitve zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve, ga imenuje z odločbo. Na podlagi odločbe Agencije izvaja univerzalno poštne storitve Pošta Slovenije d. o. o., in sicer je bila z odločbo št. 3831-14/2013/3 z dne 16. 4. 2013 imenovana za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije za vse storitve iz nabora univerzalne poštne storitve, ki se izvajajo v notranjem in čezmejnem poštnem prometu, in sicer za obdobje od 1. 6. 2013 do 31. 5. 2018. Agencija je Pošto Slovenije d. o. o. imenovala za izvajalca univerzalne poštne storitve z odločbo na podlagi analize stanja in po pridobitvi mnenj zainteresirane javnosti, saj je Agencija presodila, da je bila Pošta Slovenije d. o. o. edini izvajalec poštne storitve, ki je lahko zagotovila zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve.

7.1.2. Ugotovitev glede izvajalcev, vpisanih v uradno evidenco Agencije

V uradni evidenci Agencije je v času priprave te analize vpisanih 18 izvajalcev poštne storitve. Pošta Slovenije d. o. o. je edina izvajalka univerzalne storitve, štirje izvajalci (IZBERI d. o. o., KRO d. o. o., MAKSMAIL d. o. o. in EPPS d. o. o.) pa izvajajo storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo. Agencija na podlagi obvestila, da želi fizična ali pravna oseba izvajati poštne storitve, presodi, ali želi oseba izvajati zamenljive storitve. Takšno presojo opravi Agencija na podlagi pravil konkurenčnega prava, pri čemer upošteva značilnost storitev, vključno z značilnostmi dodane vrednosti, in njihove predvidene uporabe ter določanja cen. Navedena presoja zlasti pomeni, da storitve od vrat do vrat po ceni, ki pomembno odstopa od cene univerzalne poštne storitve, niso zamenljive storitve; njihova dodana vrednost, predvidena uporaba in cena namreč toliko odstopa in se razlikuje od značilnosti in cen univerzalne poštne storitve, da takšne storitve niso zamenljive z univerzalno poštno storitvijo.

7.2. Analiza razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih

Razpoložljivost finančnih virov in dosedanje stroškovno učinkovitost ter število zaposlenih je Agencija ugotavljala na podlagi podatkov iz AJPEŠ-a in baze »Bisnode Gvin«. Na podlagi telefonske korespondence z vsakim izvajalcem poštne storitve je Agencija ugotovila, da so v letu 2016 vsi izvajali poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Glede na navedeno Agencija ugotavlja, da

so vsi podatki glede razpoložljivosti finančnih virov in glede dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih medsebojno primerljivi, zato obtežitev podatkov ni bila potrebna.

Razpoložljivost finančnih virov je Agencija presojala zlasti z ugotavljanjem:

- (1) višine sredstev, ki jih izvajalec poštne storitve uporablja za izvajanje dejavnosti,
- (2) kapitala, kot vložka lastnika,
- (3) prihodka, ki je bil dosežen v letu 2016 in
- (4) dolgoročnih finančnih obveznosti izvajalca.

Glede **razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti** posameznih izvajalcev Agencija ugotavlja, da ima:

- ADI LAMPRET s. p. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 13.322,39 EUR; kapital v višini 0,00 EUR; prihodke v višini 45.775,00 EUR; dolgoročne obveznosti v višini 11.437,00 EUR; dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju v višini 100,00 EUR; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,57; poslovni izid obračunskega obdobja (podjetnikov dohodek/negativni poslovni izid) pa znaša 5.183,46 EUR;
- CITY EXPRESS d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 941.461,15 EUR; kapital v višini 412.019,48 EUR; prihodke v višini 2.596.230,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 28.143,00 EUR; delež dolgov v financiranju 56,21; kratkoročni koeficient likvidnosti 1,22; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 57.413,50 EUR;
- DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 3.012.091,00 EUR; kapital v višini 543.423,00 EUR; prihodke v višini 15.401.914,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 66,16; kratkoročni koeficient likvidnosti 1,25; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 287.471,00 EUR;
- DPD d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 3.198.252,60 EUR; kapital v višini 1.651.362,82 EUR; prihodke v višini 10.352.846,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 41,51; kratkoročni koeficient likvidnosti 1,97; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 502.240,01 EUR;
- EPPS, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 7.346.267,00 EUR; kapital v višini 5.557.295,00 EUR; prihodke v višini 15.852.443,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 17.413,00 EUR; delež dolgov v financiranju 21,80; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,03; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 811.085,00 EUR;

- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o. (glede na podatke za leto od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017 (bilanca stanja na dan 31. 3. 2017, izkaz poslovnega izida za obdobje od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017) sredstva v višini 3.468.809,58 EUR; kapital v višini 2.123.895,07 EUR; prihodke v višini 10.754.248,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 34,37; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,20; čisti dobiček obračunskega obdobja pa znaša 967.916,95 EUR;
- IZBERI d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 2.327.287,66 EUR; kapital v višini 378.330,23 EUR; prihodke v višini 12.746.562,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 57,80; kratkoročni koeficient likvidnosti 1,56; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 87.119,97 EUR;
- Klade Logistika d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 498.108,10 EUR; kapital v višini 195.952,41 EUR; prihodke v višini 1.187.396,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 43,10; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,09; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 93.695,83 EUR;
- KRO, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 4.489.468,03 EUR; kapital v višini 2.012.151,48 EUR; prihodke v višini 6.761.165,00 EUR; dolgoročne obveznosti v višini 922.161,00 EUR; dolgoročne finančne obveznosti v višini 921.969,00 EUR; delež dolgov v financiranju 55,18; kratkoročni koeficient likvidnosti 0,91; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 241.627,01 EUR;
- KURIRČEK d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 48.406,00 EUR; kapital v višini -319,00 EUR; prihodke v višini 342.617,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 100,65; kratkoročni koeficient likvidnosti 0,39; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša -17.745,00 EUR;
- MAKSMAIL d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 296.157,86 EUR; kapital v višini 75.397,66 EUR; prihodke v višini 1.288.190,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 63.000,00 EUR; delež dolgov v financiranju 74,54; kratkoročni koeficient likvidnosti 1,55; čisti poslovni izid obračunskega obdobja (čisti dobiček/izguba obračunskega obdobja) pa znaša 1.266,09 EUR;
- POŠTA SLOVENIJE d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 291.974.231,00 EUR; kapital v višini 237.575.554,00 EUR; prihodke v višini 221.074.893,00 EUR; dolgoročne obveznosti v višini 843.745,00 EUR; dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež

dolgov v financiranju 9,57; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,58; čisti poslovni izid obračunskega obdobja pa znaša 8.242.377,00 EUR;

- TNT Express Worldwide, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 4.177.759,00 EUR; kapital v višini 1.605.100,00 EUR; prihodke v višini 13.403.548,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 41,07; kratkoročni koeficient likvidnosti 2,18; čisti poslovni izid obračunskega obdobja pa znaša - 412.164,00 EUR;
- UPS Adria (S) Ekspres d. o. o. (glede na podatke za leto 2016 (bilanca stanja na dan 31. 12. 2016, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016) sredstva v višini 4.254.696,00 EUR; kapital v višini 3.418.855,00 EUR; prihodke v višini 14.733.295,00 EUR; dolgoročne obveznosti in dolgoročne finančne obveznosti v višini 0,00 EUR; delež dolgov v financiranju 7,84; kratkoročni koeficient likvidnosti 6,37; čisti poslovni izid obračunskega obdobja pa znaša - 73.949,00 EUR.

Glede **števila zaposlenih** Agencija ugotavlja, da ima:

- ADI LAMPRET s. p. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 1 zaposleno osebo na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- CITY EXPRESS d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno zaposlenih 30,75 oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno zaposlenih 100,35 oseb na podlagi vseh ur v obračunskem obdobju;
- DPD d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno zaposlenih 30,76 oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- EPPS, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 42 zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o. (glede na podatke za leto od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017) povprečno zaposlenih 43,92 oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- IZBERI d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno zaposlenih 13,63 oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- Klade Logistika d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 10,98 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- KRO, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 15 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- KURIRČEK d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 6 zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- MAKSMAIL d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 1,66 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- POŠTA SLOVENIJE d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 5.375 zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- TNT Express Worldwide, d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) povprečno 99 zaposlenih v letu 2016;

- UPS Adria (S) Ekspres d. o. o. (glede na podatke za leto 2016) zaposlenih 54 oseb.

Agencija nadalje ugotavlja, da je bila gospodarska družba A2B distribucija d. o. o. ustanovljena in vpisana v sodni register dne 23. 1. 2017, zato podatki o razpoložljivosti finančnih virov in o dosedanji stroškovni učinkovitosti ter številu zaposlenih še niso javno objavljeni in dostopni. Smiselno enako velja tudi za izvajalca SONČEK TELEGRAMI, Mojca Jeruc s. p.; podjetje je bilo ustanovljeno in vpisano v sodni register dne 14. 9. 2017, zato podatki o razpoložljivosti finančnih virov in o dosedanji stroškovni učinkovitosti ter številu zaposlenih še niso javno objavljeni in dostopni. Tudi izvajalca poštних storitev ADPOST d. o. o. in Damir Vidan s.p. v letu 2016 še nista delovala, zato nista bila vključena v analizo razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih.

7.3. Analiza zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštних storitev

Zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštних storitev je Agencija ugotavljala na podlagi podatkov iz Analize trga poštних storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016.⁸ Glede **zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštних storitev** Agencija ugotavlja, da:

- ADI LAMPRET s. p. ne zagotavlja bistvenih elementov kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- CITY EXPRESS d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- DPD d. o. o. zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov in zavarovanje;
- EPPS, d. o. o. zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer standardi;
- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- IZBERI d. o. o. ne zagotavlja bistvenih elementov kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- Klade Logistika d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- KRO, d. o. o. zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer standardi;
- KURIRČEK d. o. o. zagotavlja dva izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer sledenje ter zavarovanje;

⁸ Tudi za opis standardov in rezultate merjenja kakovosti glej Analizo trga poštних storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016, str. 29–31.

- MAKSMAIL d. o. o. zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer merjenje rokov;
- POŠTA SLOVENIJE d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;⁹
- TNT Express Worldwide, d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi;
- UPS Adria (S) Ekspres d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi.

Agencija nadalje ugotavlja, da podatki o zanesljivosti in kakovosti pri izvajanju poštnih storitev še niso na voljo pri izvajalcih A2B distribucija d. o. o., ADPOST d. o. o., Damir Vidan s. p. in SONČEK TELEGRAMI, Mojca Jeruc s. p.

7.4. Analiza poštnega omrežja

Poleg razpoložljivosti finančnih virov, dosedanje stroškovne učinkovitosti, števila zaposlenih in zanesljivosti ter doseganja kakovosti pri izvajanju poštnih storitev (tretji odstavek 7. člena ZPSto-2) je Agencija v analizo stanja trga poštnih storitev vključila še dodaten element, in sicer poštno omrežje.

Glede na zakonsko opredelitev obveznosti univerzalne storitve je po naziranju Agencije nujno potrebno ustrezno poštno omrežje, preko katerega se univerzalna storitev izvaja. Ker 32. člen ZPSto-2 nalaga obveznosti glede (omogočanja) dostopa do omrežja le izvajalcu univerzalne storitve (ne pa tudi drugim izvajalcem poštnih storitev), Agencija ugotavlja, da je – glede na sedanjo zakonsko ureditev dostopa do omrežja – nujni pogoj za izvajanje univerzalne poštne storitve lastno omrežje izvajalca, ki mu omogoča trajno, redno in nemoteno izvajanje ene ali več z ZPSto-2 določenih poštnih storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštnih storitev. V kolikor izvajalec univerzalne storitve nima lastnega omrežja, preko katerega bi lahko izvajal univerzalno storitev predpisane kakovosti, obenem pa nima (zakonsko varovane) pravice dostopa do omrežja drugih izvajalcev poštnih storitev, je *prima facie* očitno, da ne bo mogel izpolniti obveznosti univerzalne storitve. Glede na navedeno Agencija zaključuje, da je – glede na sedanjo zakonsko ureditev – obstoj lastnega omrežja *de facto* nujni pogoj za izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti, četudi ZPSto-2 tega izrecno ne določa.

Agencija ugotavlja, da imata dva izvajalca poštnih storitev (Pošta Slovenije d. o. o. in Izberi d. o. o.) lastno omrežje, na katerem trajno, redno in nemoteno izvajata eno ali več z ZPSto-2 določenih

⁹ Za opis standardov ter rezultate kakovosti glej Analizo trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016, str. 29–31.

poštних storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštних storitev. Pošta Slovenije d. o. o. z lastnim omrežjem pokriva celotno ozemlje Republike Slovenije, Izberi d. o. o. pa z lastnim omrežjem pokriva del ozemlja Republike Slovenije., in sicer približno 80% gospodinjstev vendar nima kontaktnih točk/pošt za oddajo/sprejem pošiljk. Noben drug izvajalec poštних storitev nima stalnega omrežja. Agencija nadalje ugotavlja, da Pošta Slovenije d. o. o. preko lastnega omrežja izvaja vse storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve, Izberi d. o. o. pa preko lastnega omrežja izvaja dostavo časopisov. Na trgu prenosa pošiljk korespondence in paketov v Republiki Sloveniji ne obstaja tako imenovana *end-to-end* konkurenca.

Kot je podrobno pojasnjeno v Analizi trga poštних storitev v Republiki Sloveniji v letu 2016 (str. 24–25), je imela na dan 31. 12. 2016 Pošta Slovenije d. o. o.:

- 525 kontaktnih točk (355 pošt, 146 pogodbenih pošt in 24 premičnih pošt);
- dva poštno logistična centra;
- dve paketni pretovorni pošti;
- na 114 bencinskih servisih organizirana alternativna sprejemno-izročilna mesta;
- 24 paketomatov;
- 2.293 poštних nabiralnikov;
- 1.157 poštних okenc;
- 1.247 izpostavljenih predalčnikov;
- 16.170 poštних predalov;
- 5.510 zaposlenih.

Izmed drugih izvajalcev poštних storitev je imel v letu 2016 največje število objektov za izvajanje poštних storitev izvajalec GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o., in sicer 11 sortirnih centrov ter 550 pošt oziroma njim podobnih enot, od tega okoli 400 paketnih trgovin in 45 paketomatov, ter DPD d.o.o., in sicer 430 pošt oziroma njim podobnih enot, a samo za prevzem pošiljk (ne pa tudi za oddajo). Agencija pojasnjuje, da je število objektov za izvajanje poštних storitev izvajalcev GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o. in DPD d.o.o sicer visoko, a gre v pretežni meri za pogodbene partnerje (zlata trafike in bencinske servise), kjer je omogočena izvedba zelo omejenega nabora poštних storitev (»parcel shop«), ki niso zamenljive s storitvami, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve, zato jih ni mogoče šteti za enote omrežja, preko katerih bi bilo potencialno mogoče izvajati univerzalno poštno storitev predpisane kakovosti.

Tabela 2: Število sortirnih centrov v letu 2016

Izvajalec poštних storitev	Število sortirnih centrov v letu 2016
ADI LAMPRET s. p.	0
CITY EXPRESS d. o. o.	2
DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o.	1
DPD d. o. o.	2
EPPS, d. o. o.	1

GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o.	11
IZBERI d. o. o.	1
Klade Logistika d. o. o.	1
KRO, d. o. o.	1
KURIRČEK d. o. o.	0
MAKSMAIL d. o. o.	1
POŠTA SLOVENIJE d. o. o.	4
TNT Express Worldwide, d. o. o.	2
UPS Adria (S) Ekspres d. o. o.	1

Tabela 3: Število pošt in njim podobnih enot v letu 2016

Izvajalec poštних storitev	Število pošt in njim podobnih enot v letu 2016
ADI LAMPRET s. p.	0
CITY EXPRESS d. o. o.	2
DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o.	2
DPD d. o. o.	430
EPPS, d. o. o.	1
GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o.	550
IZBERI d. o. o.	0
Klade Logistika d. o. o.	1
KRO, d. o. o.	0
KURIRČEK d. o. o.	1
MAKSMAIL d. o. o.	0
POŠTA SLOVENIJE d. o. o.	663
TNT Express Worldwide, d. o. o.	2
UPS Adria (S) Ekspres d. o. o.	1

Agencija nadalje ugotavlja, da podatki o številu sortiranih centrov in številu pošt in njim podobnih enot niso na voljo pri izvajalcih A2B distribucija d. o. o., ADPOST d. o. o., Damir Vidan s. p. in SONČEK TELEGRAMI, Mojca Jeruc s. p., ker še niso delovali v času analize za leto 2016.

8. Zaključek

Agencija ugotavlja, da izpolnjevanje obveznosti univerzalne poštne storitve s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitev, zahteva zlasti ustrezno omrežje, zadostno število zaposlenih, razpoložljivost finančnih virov, izkazovanje dosedanje stroškovne učinkovitosti, zanesljivosti in kakovosti pri izvajanju poštne storitve.

Glede omrežja Agencija ugotavlja, da je obstoj lastnega omrežja, preko katerega je mogoče izvajati univerzalno storitev predpisane kakovosti, *de facto* nujni pogoj za izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti. Agencija ugotavlja, da ima le Pošta Slovenije d. o. o. lastno omrežje, preko katerega trajno, redno in nemoteno, 5-krat tedensko izvaja vse poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije s predpisano kakovostjo. Zgolj omrežje Pošte Slovenije d. o. o. omogoča izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti.

Glede razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih Agencija ugotavlja, da le Pošta Slovenije d. o. o. izkazuje zadostno število zaposlenih in razpoložljivost ustreznih finančnih virov za izvajanje univerzalne poštne storitve s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitev. Niti nacionalna niti EU zakonodaja ne opredeljuje, kakšen naj bo minimum razpoložljivih finančnih virov, kakšna naj bo stroškovna učinkovitost ter kakšno naj bo število zaposlenih, da bo izvajalec poštne storitve mogoče opredeliti kot takšnega, ki je sposoben izvajati univerzalno poštne storitve predpisane kakovosti. Zaradi odsotnosti kvantificiranih kriterijev, je Agencija pri svoji presoji izhajala iz obsega obveznosti univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti in iz geografskega področja, na katerem je takšno obveznost potrebno zagotavljati. Kot je Agencija v tej analizi ugotovila, je obseg univerzalne poštne storitve zakonsko opredeljen, geografska segmentacija ozemlja Republike Slovenije na posamezne geografske (pod)trge pa ni upravičena, tako da mora izvajalec univerzalne poštne storitve le-to izvajati na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Glede na navedeno Agencija zaključuje, da mora izvajalec univerzalne storitve razpolagati z ustreznimi viri, zlasti finančnimi in kadrovskimi, s katerimi lahko izpolni obveznost univerzalne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Glede na razpoložljivost finančnih virov in dosedanjo stroškovno učinkovitost so razlike med, na eni strani, Pošto Slovenije d. o. o. in, na drugi strani, vsemi drugimi izvajalci poštne storitve tolikšne, da Agencija zaključuje, da zgolj Pošta Slovenije d. o. o. razpolaga z ustreznimi viri za izpolnjevanje obveznosti univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti.

Glede zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštних storitev Agencija ugotavlja, da sedem izvajalcev poštних storitev (CITY EXPRESS d. o. o., DHL Ekspres (Slovenija), d. o. o., GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d. o. o., Klade Logistika d. o. o., POŠTA SLOVENIJE d. o. o., TNT Express Worldwide, d. o. o. in UPS Adria (S) Ekspres d. o. o.) glede na prejete odgovore zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi. Navedena ugotovitev ne vodi v zaključek, da so elementi kakovosti, ki jih zagotavljajo, medsebojno primerljivi ali zamenljivi. Ravno obratno, zgolj Pošta Slovenije d. o. o. zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti za storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve, saj nihče izmed drugih izvajalcev poštних storitev, ki zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, ne izvaja poštних storitev, ki bi bile zamenljive s storitvami iz nabora univerzalne poštne storitve; nihče izmed teh izvajalcev poštних storitev namreč ni v uradni evidenci Agencije vpisan kot izvajalec zamenljivih poštних storitev.

Smiselno enako, kot je bilo pojasnjeno že v ugotovitvi glede razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih, velja tudi za ugotovitev glede zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštних storitev. Niti nacionalna niti EU zakonodaja ne opredeljuje, kakšen naj bo minimum zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštних storitev. Zaradi odsotnosti kvantificiranih kriterijev, je Agencija pri svoji presoji izhajala iz temeljnega izhodišča, da mora izvajalec poštних storitev izkazovati zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju tistih poštних storitev, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve oziroma so z njimi zamenljive. Ker nihče razen Pošte Slovenije d. o. o. ne izkazuje zagotavljanja vseh bistvenih elementov kakovosti za storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve oziroma so z njimi zamenljive, Agencija zaključuje, da zgolj Pošta Slovenije d. o. o. izkazuje ustrezno zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštних storitev, ki sta potrebna za izpolnjevanje obveznosti univerzalne poštne storitve.

Glede na navedeno Agencija zaključuje, da lahko izmed izvajalcev poštних storitev, ki so v času priprave te analize vpisani v uradno evidenco izvajalcev poštних storitev, le Pošta Slovenije d. o. o. zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve. Glede vprašanja ali je za kakovostno zagotavljanje univerzalne poštne storitve potrebno imenovati Pošto Slovenije d. o. o. za izvajalca univerzalne storitve ali pa bi Pošta Slovenije d. o. o. tudi brez imenovanja zagotavljala univerzalno storitev predpisane kakovosti Agencija zaključuje, da je imenovanje potrebno. Dejstvo je, da je Pošta Slovenije d. o. o. v letu 2017 vložila zahtevek za izplačilo nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, iz česar je razumno sklepati, da obstaja možnost, da Pošta Slovenije d. o. o. – ne glede na vprašanje upravičenosti vložene zahtevka – univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti ne bi izvajala, v kolikor ne bi bila imenovana za izvajalca univerzalne poštne storitve. Če namreč Pošta Slovenije d. o. o. zatrjuje, da ji izvajanje univerzalne storitve povzroča neto stroške in pomeni nepravilno finančno breme, je razumno sklepati na obstoj možnosti, da takšen izvajalec ne bi (zgolj iz tržnih nagibov) izvajal univerzalne storitve predpisane kakovosti. Agencija bo tudi v bodoče pozorno spremljala in analizirala stanje na trgu poštних storitev ter hitro spreminjajoče se potrebe uporabnikov poštних storitev. Po potrebi in glede na ugotovljene spremembe na trgu bo Agencija z regulatorno intervencijo zagotovila finančno vzdržnost izvajanja univerzalne poštne storitve ob hkratnem zagotavljanju razumnih potreb uporabnikov poštних storitev in ob spodbujanju konkurence.

Kakršnikoli regulatorni ukrepi Agencije bodo izvedeni nediskriminatorno, transparentno, tj. zlasti po izvedeni javni obravnavi, in bodo sorazmerni ciljem, ki jih bodo ukrepi zasledovali.

Pred izdajo odločbe na podlagi te analize bo Agencija v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih spletnih straneh objavila javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve ter zagotovitve njene kakovosti izvajanja.

Kazalo tabel:

Tabela 1: Izvajalci zamenljivih poštnih storitev.....	19
Tabela 2: Število sortirnih centrov v letu 2016	26
Tabela 3: Število pošt in njim podobnih enot v letu 2016	27